

SÈRIE 3

Opció A

Exercici 1: Obra: *El crít*, d'Edvard Munch

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent

Cronologia: 1893[s'admet final segle XIX]

Context històric i cultural:

- Al darrer terç de segle, l'alça dels moviments nacionals va suposar a més de la formació del pensament nacionalista, la unificació d'Alemanya i d'Itàlia.
- Des d'un punt de vista **social**, i lligada amb la Revolució Industrial, es desenvolupa una nova classe social enfrontada amb la burgesia, el proletariat, la qual farà seves les noves ideologies difoses també al segle XIX, el socialisme i l'anarquisme.
- Consolidació de les Exposicions Internacionals o Universals que van tenir com a seus Barcelona (1888) i París (1889), aquesta relacionada amb el bastiment de la **Torre Eiffel**.
- A **Espanya** la Revolució Industrial quedarà en un intent, excepte a **Catalunya i al País Basc**, malgrat la construcció d'una moderna xarxa de transports (el ferrocarril). La fi de segle coincidirà amb la pèrdua de les últimes colònies.
- A **nivell artístic** consolidació de l'Impressionisme, postimpressionisme, simbolisme i Modernisme.

PUNTUACIÓ

Cronologia: 0,25 punts

Context: 0,15 cada ítem [màxim 5]

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu QUATRE característiques, ja siguin formals, compositives o tècniques, d'aquesta obra.

Estil: Simbolista [s'admet Expressionista postimpressionisme. **Munch** fou l'**iniciador de l'expressionisme formal**, estil que cerca l'expressivitat mitjançant la utilització d'una forma agressiva i violenta de la línia i el color. Simplifica les formes en les quals l'artista aboca les seves emocions.

Característiques formals, compositives i tècniques

Anàlisi formal:

- Pinzellada agressiva i carregada de pasta, afegida a una llum tamisada pels núvols rogencs, du a terme una textura mat i rugosa.
- Les formes d'aquest quadre són tancades. Com feia Gauguin, envolta i aplanava les figures. Reforça les línies per augmentar la seva expressivitat.
- Predomini de línies corbes i diagonals, els traços enèrgics i allargats, donen moviment al quadre. Aquesta sensació es reforça per l'estridència dels colors, i provoca inquietud i desassossec en l'ànima de l'espectador

Composició:

- La composició ve donada, per una diagonal molt marcada, que configura el pont i desequilibra el quadre cap a l'esquerra. El divideix en dues parts, el paisatge urbà i el fiord, mentre que la figura situada al mig, tendeix, en certa manera, a centrar el quadre.
- El color també contribueix a una jerarquització dels plànols, la qual cosa dóna profunditat a l'obra.
- L'estructura en forma d'essa determina el paisatge i el personatge central.
- El pintor utilitza una perspectiva lineal molt forçada, situant el punt de fuga a l'extrem superior de la barana.
- Línia de l'horitzó a la part mitjana superior, la qual cosa contribueix a atansar els elements de la composició cap a l'espectador.
- Situa una figura en un primer pla, segons la llei de la frontalitat, per a comunicar-nos la seva angoixa i la seva desesperació.

Tècnica: oli i tremp sobre cartró

PUNTUACIÓ

Estil: 0,20 punts.

Característiques: 0,20 punts cada ítem [màxim 4]

3. Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra

Tema:

- Sobre un pont i en un primer pla, Munch representa de forma impactant una figura de cara. El rostre de l'home és una calavera de color groc, el seu cos s'espanta, al mateix temps que crida i es posa les mans al cap manifestant pànic. En el fons, dues figures allargades caminen. Una d'elles, de perfil, observa el paisatge que té als peus. Difusos contorns donen vida als turons que envolten el fiord de Noruega. Aquest, situat a la dreta, representa el promontori sobre el qual el rei Haakón V va construir el castell Akarsus cap a l'any 1300. Una església neogòtica de la Santíssima Trinitat s'insinua mitjançant uns trets que simulen una cúpula.
- Sobre els turons d'un cel envermellit el mateix Munch va fer la seva pròpia descripció: "Em vaig aturar a observar el fiord: el sol s'estava ponent i els núvols es tenyien de color vermell, vermell de sang. Vaig sentir que un crit travessava la natura, em va semblar que sentia aquest crit. Vaig pintar aquest quadre, vaig pintar els núvols com la sang de veritat. Els colors cridaven, es va convertir en el Crit del Fris de la Vida".

Significat i funció:

- El progrés científic i el desenvolupament va portar la generació de Munch a no creure en l'existència de l'altra vida. La mort produeix angoixa i desesperació. El crit expressa aquesta por. Solitud i aïllament de l'home en la nova societat urbana i capitalista.
- La seva pintura sorgia dels seus estats d'ànim i de les seves emocions. *El crit*, és una representació d'ell mateix. Els colors intensos l'ajuden a marcar el significat de la figura dintre del conjunt de la composició: grocs, blaus i verds. El roig del cel significa per a Munch la sang coagulada. Una llum artificial i interna accentua el dramatisme de l'obra.
- És una obra figurativa i narrativa que representa plàsticament el propi drama personal del pintor. *La malaltia, la mort i la bogeria* -circumstàncies que envoltaren la seva vida familiar durant la infantesa- van influir en la seva obra.

PUNTUACIÓ

Tema: 0,50 punts

Significat i funció: 0,50 punts

4. Enumereu CINC tendències de les primeres avantguardes del segle XX.

Fauvisme, cubisme, abstracció, futurisme, expressionisme.....

Puntuació: 0,20 cada ítem

Exercici 2: Obra: *Hermes amb Dionís infant*, de Praxíteles

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent

Cronologia: 350-330 aC [S'admet mitjan segle IV aC].

Context històric i cultural[un mínim de 4]

- Unificació de totes les polis gregues i conquesta de Pèrsia per Alexandre el Gran.
- En Filosofia: Plató , Aristòtil i Diògenes.
- Els pilars fonamentals de l'art Grec son: l'home, la natura, la raó, l'harmonia i la bellesa. Com deia Protàgores: "l'home és la mesura de totes les coses".
- Període dels grans noms de l'estatuària grega: Praxíteles, Escopes i Lisip.

PUNTUACIÓ

Cronologia: 0,25 punts

Context: 0,15 cada ítem [màxim 5]

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu QUATRE característiques formals, estructurals o tècniques d'aquesta obra

Estil: grec post clàssic [s'accepta Grec clàssic]

Característiques formals , estructurals i tècniques:

- Còpia romana. Original en bronze
- Cànon anatòmic de set caps
- Embalum rodó.
- Un sol bloc de marbre
- Hermes presenta l'aspecte característic de les figures de Praxíteles: esvelt, refinat, elegant i amb una musculatura evident però gens voluminosa.
- La composició del cos dibuixa una ondulació que suggereix la de la lletra sigma, d'aquí que hom parli de "*sigma praxiteliana*" o "*corba praxiteliana*".
- Visió unifacial. Els rostres d'ambdós personatges apareixen en tres quarts. Aquesta posició no resulta fortuïta, sinó que es justifica per la relació que hi ha entre Hermes i el nen i entre aquest i l'objecte que probablement subjectava Hermes amb el braç dret, perdut.
- De cara a donar consistència a la figura de l'adult, aquesta es recolza sobre un tronc d'arbre parcialment cobert per la capa del déu.
- La proporció del cos de Dionís no està perfectament aconseguida encara. Praxíteles sabia que el cap d'un nen és més gran, en relació al cos, que el d'un adult. Però no encerta plenament encara en aquesta proporció.
- Com la major part de les figures de marbre antigues, l'obra estava policromada.
- Els fragments desapareguts fan que manqui certesa sobre diversos elements. Hermes no duu alguns dels seus atributs: ni el característic barret i sandàlies alades, però sí que duia possiblement una corona vegetal. En el braç dret pot ser que sostingués el caduceu, però també podria sostenir un altre objecte, un instrument vegetal o, com semblaria manifestar l'atractiu que aquest objecte suscita a Dionís, déu del vi, un gotim de raïm.

Material: Marbre de Paros

PUNTUACIÓ

Estil: 0,20 punts

Característiques: 0,20 punts cada *ítem* [màxim 4]

3. Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra.

Tema:

- Hermes, fill de Zeus i Maia, va ser encarregat de protegir Dionís, fill de Zeus i Sèmele, de la venjança d'Hera, esposa del rei dels déus i eternament enfurismada per les infidelitats del seu espòs. Hermes dugué d'incògnit al jove mig germà seu a Tebes, on el rei Atamant i la seva esposa varen criar al futur déu de la joia de viure i el vi.

Significat:

- Les divinitats tradicionals gregues eren vistes com entitats inspiradores d'influències benefactores o perjudicials per als afers humans. La creença en la textualitat dels mites anava baixant entre les persones cultes, però els mites seguien essent representats tant pel seu interès intrínsec com per la seva manifesta referència metafòrica a l'acció de les potències divines.

Funció:

- L'obra es va executar com a ofrena per al temple d'Hera (Heraeum) al santuari de Zeus a Olímpia.
- A l'antiga Grècia hom considerava aquest santuari un dels indrets més sagrats i venerables de tot el món.
- Segons la descripció de Pausànies (Segle II), l'obra havia estat encarregada per a commemorar la pau signada entre els d'Elis (polis sota el patronatge de Dionís) i els d'Arcàdia (patronats per Hermes).

PUNTUACIÓ

Tema: 0,40 punts

Significat: 0,30 punts

Funció: 0,30 punts

4. Enumereu Cinc obres d'art de l'època romana

Panteó, Colosseu, columna trajana, *Ara pacis*, teatre de Mèrida; amfiteatre de Tarragona.....

Puntuació: 0,20 cada *ítem*

Exercici 3.

1. Relacioneu cada autor amb la seva obra

Jean Honoré Fragonard / *El gronxador*
Antonio Canova / *Amor i Psique*
Jan Vermeer / *Vista de Delf*
Jacques-Louis David / *El jurament dels Horacis*
Pater Paulus Rubens / *Les tres gràcies*

Puntuació: 0,10 cada ítem

2. Responeu si les afirmacions següents son vertaderes o falses.

a) François-Auguste Rodin és l'autor d' <i>El pensador</i> .	Vertader
b) <i>Desconsol</i> és una obra de Pau Gargallo.	Fals
c) Ramon Casas va pintar <i>La càrrega</i> .	Vertader
d) L'Erectèon és un temple romà.	Fals
e) Les mètopes i els tríglifs són elements propis de l'ordre dòric..	Vertader

Puntuació: 0,10 cada encert

3. Enumereu les parts de l'ordre jònic.

Base, columna amb fust i capitell, entaulament amb arquitrau, fris i cornisa.

Puntuació: 0'10 cada element

4. Definiu QUATRE dels termes següents: pintura al tremp, frontal, deambulatori, cimbori, volta de creueria

Pintura al tremp: Tècnica pictòrica que utilitza pigments que es mesclen amb rovell d'ou, oli i aigua.

Frontal: parament de fusta metall, seda o pedra que adorna el davant d'un altar.

Deambulatori: corredor o passadís semicircular d'una església que serveix per a que transitin els fidels que es troba al darrere de l'altar i al voltant del presbiteri.

Cimbori: torre de planta quadrada o octogonal que s'alça damunt del creuer per a que entri la llum.

Volta de creueria: volta formada per dos arcs apuntats que s'entrecreuen en diagonal.

Puntuació: 0,12 cada ítem.

OPCIÓ B

EXERCICI 1: Obra: Palau de la Música Catalana, de Lluís Domènech i Montaner.

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent

Cronologia: 1905- 1908.

Context històric i cultural [un mínim de 4]

- Consolidació de l'obrerisme. Forta conflictivitat social deguda a les desigualtats de la nova organització industrial, que van portar a una gran vaga general al 1902.
- Augment de la força de les organitzacions obreres, creant al 1907 "Solidaritat Obrera" (Federació de sindicalistes, anarquistes i socialistes).
- Sorgiment del lerrouxisme. Entre els obrers, augmenta el republicanisme liderat per Alejandro Lerroux (discurs populista, revolucionari i anticlerical). A partir del 1905 el lerrouxisme va anant perdent força.

Art:

- Modernisme plàstic, arquitectònic i literari contraposat al Noucentisme teoritzat per Eugeni d'Ors.
- A Espanya: Generació del 98: Unamuno, Valle-Inclán, Blasco Ibáñez, Pio Baroja, Azorín,....els germans Manuel i Antonio Machado
- A Catalunya Simbolisme i Decadentisme: Maragall, Alexandre de Riquer , Adrià Gual...Rusiñol, Enric Granados; Enric Morera....
- Inicis del Noucentisme

PUNTUACIÓ

Cronologia: 0,25 punts

Context: 0,15 cada ítem [màxim 5]

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu QUATRE característiques, ja siguin espacials, estructural o de materials d'aquesta obra.

Estil: Modernisme.

Característiques formals, estructurals i espacials.

- Solucions a l'estructura molt avançades, amb l'ús dels nous perfils laminats, una estructura central metàl·lica estabilitzada pel sistema de contraforts i voltes perimetrals d'inspiració gòtica i amb l'aplicació de grans murs de vidre.
- Integració de totes les arts aplicades: escultura, mosaic vitrall i forja.
- Suport amb columnes de ferro.
- Coberta de vidre.
- Façana amb arcs i amb grans columnes de maó vermell i ceràmica.

Materials:

- Ceràmica, maons, terrissa; rajola.

Espais:

- Accessos; l'auditori i escenari.
- Tres pisos: platea i dos anfiteatres.
- Importància de la llum: claraboia de vidre en forma de cúpula invertida sobre la sala i finestrals al voltant de la sala auditori
- Paper important d'integració de les arts, principalment l'escultura en marbre i la ceràmica vidriada.
- Valor de les arts aplicades o industrials

PUNTUACIÓ

Estil: 0,20 punts.

Característiques: 0,20 punts cada ítem [màxim 4]

3. Expliqueu la iconografia, el significat i la funció d'aquesta obra

Iconografia:

- A la cantonada al·legoria de la cançó popular amb la representació del món de la llar i del treball i presidit per Sant Jordi, obra de Miquel Blay.
- A la façana principal un mosaic amb la Balanguera, flanquejada pels cantaires de l'Orfeó, amb les muntanyes de Montserrat al fons en referència a la Pàtria Catalana.
- A l'interior obres de Pau Gargallo amb els bustos d'Anselm Clavé (música popular) i Beethoven (música culta).
- A l'escenari figures femenines tocant instruments i escultures de Gargallo representant les *Walkiries* de Wagner i les Flors de Maig de Clavé.

Significat:

- Caràcter simbòlic en referència a la cultura popular i a la Pàtria Catalana, alhora que símbol de la pujança de Catalunya.
- Segons paraules de Domenech i Montaner: " *el palau de la Música Catalana serà el temple de l'art català i el palau del nostre renaixement*".

Funció:

- Seu de l'Orfeó Català.
- Sala de concerts.

PUNTUACIÓ

Iconografia: 0,50 punts

Significat: 0,30 punts

Funció: 0,20 punts

4. Esmenteu CINC escultors d'època contemporània [segles XIX i XX]

Antonio Canova, Augustal Rodin, Pau Gargallo; Joan Llimona, Alexander Calder, Eduardo Chillida, Henri Moore...

Puntuació: 0,20 cada ítem

EXERCICI 2: Obra: *L'escola d'Atenes*, de Rafael.

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent

Cronologia: 1510-1511.

Context històric i cultural [un mínim de 4]

- A començaments del segle XVI, la ciutat de Roma havia pres el relleu a Florència com a nucli principal de consolidació i difusió del Renaixement.
- Els papes s'havien convertit en els principals mecenes i promotors artístics.
- Papat de Juli II de la família Della Rovere [1503-1513].

Art:

- Bramante a Roma
 - Tempietto de San Pietro in Montorio sota la comitència del Reis Catòlics.
 - Projecte de la basílica de Sant Pere, antiga basílica Constantiniana.
- Encàrrec a Miquel Àngel del sostre de la Capella Sixtina

Política:

- Constitució de la Lliga Santa [Estats pontificis, Espanya, Venècia, Anglaterra, Suïssa i l'emperador Maximilià contra França.

PUNTUACIÓ

Cronologia: 0,25 punts

Cotext: 0,15 cada ítem [màxim 5]

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu QUATRE característiques, ja siguin formals, compositives o tècniques, d'aquesta obra.

Estil: Renaixement

Característiques:

- Predomini del dibuix amb el qual el pintor perfila tots i cadascun dels detalls i les cares dels personatges.
- Disposició dels diferents grups de personatges de manera simètrica, deixant un espai central buit, en el que apareixen els dos protagonistes principals.
- Perspectiva lineal.
- Composició tancada.
- Composició no unitària amb la individualització de personatges i grups.
- Marcat dinamisme, aconseguit a través de la perfecta captació dels gestos, expressions i moviments de les figures.

- **Tècnica:** Pintura al fresc

PUNTUACIÓ

Estil: 0,20 punts.

Característiques: 0,20 punts cada ítem [màxim 4]

3. Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra

Tema i Significat:

- El pintor italià presenta un complex programa iconogràfic en el que apareixen els més importants representants de les arts liberals, la filosofia i les ciències, com metàfora de l'esperit cultural del Renaixement.
- Disposats en diferents grups, tots els personatges se situen al voltant dels dos grans filòsofs de l'antiguitat clàssica: Plató -amb la cara de Leonardo da Vinci- i Aristòtil. El primer, representant de l'idealisme, sosté el seu llibre *Timeus*, mentre aixeca un dit al cel. Aristòtil, representant del realisme, sosté en el seu braç un exemplar de la seva *Ètica*, mentre torna la palma de la seva mà cap a terra.
- Paral·lelament, també es troben representats molts altres filòsofs i savis, en els que s'ha volgut llegir la representació de les set arts liberals: Gramàtica, Retòrica, Dialèctica, Geometria, Aritmètica, Astronomia i Música.
- Així, cal citar a:
 - Sòcrates, situat d'esquenes a la dreta de Plató amb un vestit verd.
 - Pitàgores, assegut a l'extrem inferior esquerre llegint un llibre
 - Heràclit -amb els trets facials de Miguel Àngel-, assegut pensatiu en la part baixa de l'escala.
 - Euclides, que mesura amb un compàs al costat dels seus deixebles en l'angle inferior dret.
 - Zoroastre i Ptolomeu, amb l'esfera celeste i el globus terraqüi respectivament.
 - Rafael s'autoretrata amb un barret negre mirant a l'espectador a l'extrem inferior dret.

Funció:

- Decorar les estances papals i refermar els valors de la cultura i la ciència.

PUNTUACIÓ

Tema i significat: 0,80 punts

Funció: 0,20 punts

4. Enumereu CINC obres d'art barroc i digueu-ne els autors.

Les menines / Velázquez; *Les tres Gràcies* / Rubens; *Apol·lo i Dafne* / Bernini; *Vista de Delf* / Vermeer; *San Carlo alle Quattro Fontane* / Borromini

EXERCICI 3

1. Digueu el nom d'aquestes quatre plantes

- A: Creu llatina
- B: Creu grega
- C: el·líptica transversal
- D: basilical

Puntuació: 0,10 cada encert

2. Indiqueu si les afirmacions següents son vertaderes o falses.

a) La columna d'ordre dòric no té base.	Vertader
b) Masaccio és un escultor renaixentista.	Fals
c) A la capella Sixtina hi ha representats profetes i sibil·les.	Vertader
d) La basílica romana és un lloc de culte.	Fals
e) Les mètopes i els tríglifs són elements propis de l'ordre jònic.	Fals

Puntuació: 0,10 cada encert

3. Definiu QUATRE dels termes següents: tondo, atlant, arquitrau, girola, dripping (degoteig).

Tondo: Composició plàstica realitzada en forma circular.

Atlant: Figura masculina que sosté l'arquitrau a mode de columna.

Arquitrau: part inferior de l'entaulament que descansa sobre l'àbac.

Girola: corredor o passadís semicircular d'una església que serveix per a que transitin els fidels que es troba al darrere de l'altar i al voltant del presbiteri.

Dripping: tècnica pictòrica en la qual l'artista deixa degotar la pintura damunt la tela, estesa a terra, amb l'ajut d'un contenidor foradat o be l'aplica esquitxant la tela directament amb les mans o amb bastons o pinzells.

Puntuació: 0,12 cada ítem.

4. Indiqueu a quin estil o moviment pertanyen els artistes següents: Donatello, Jackson Pollock; Claude Monet; Masaccio; Praxiteles

Donatello: renaixentista

Jackson Pollock: expressionisme abstracte

Claude Monet: impressionista

Masaccio: renaixentista

Praxiteles: grec postclàssic/ grec clàssic

Puntuació: 0,10 cada encert